

РЕПУБЛИКА СРБИЈА – ГРАД БЕОГРАД
ГРАДСКА ОПШТИНА ВРАЧАР
ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН

Београд, Његошева 77

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА
2021. ГОДИНУ**

ФЕБРУАР 2022. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ

- Увод.....3
- Нормативни оквир деловања локалног омбудсмана.....4
- Поступање локалног омбудсмана.....7
 - Притужбе.....7
 - Остала обраћања грађана локалном омбудсману.....15
- Сарадња са другим институцијама омбудсмана и учешћа на стручним скуповима и конференцијама.....17
- Закључак.....19

УВОД

У правни систем Републике Србије институција Заштитника грађана-омбудсмана уведена је Уставом РС из 2006. године. Задатак институције локалног омбудсмана је да штити права грађана, а кроз његово постојање се најнепосредније имплементира и примењује принцип владавине права у једном систему.

Законодавство Републике Србије је једно од ретких којим се прописује надлежност Заштитника грађана на републичком, односно омбудсмана на покрајинском и нивоу јединица локалне самоуправе, што као упоредно-правна реткост представља позитиван пример у афирмацији заштите људских права и промоцији добре управе.

Локални омбудсман је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем Општинске управе, јавних служби и установа чији је оснивач Општина, ако се ради о повреди прописа и општих аката Општине.

Локални омбудсман је изабрани појединац овлашћен да институционално штити права грађана у ком смислу представља корективни фактор рада управе.

Задатак институције локалног омбудсмана је да штити права грађана, али такође и да штити јавни интерес руководећи се принципима правде и правичности.

Локални омбудсман није овлашћен да контролише рад Скупштине општине, Општинског већа и председника општине, осим ако поступа као другостепени орган у управном поступку.

Локални омбудсман не може бити позван на одговорност за мишљење, препоруку, критику или предлог који је изнео у вршењу своје дужности, док изјаве политичке природе не сме давати.

Обавеза тајности у погледу чувања података до којих је дошао вршењем дужности остаје на снази и по престану дужност.

Извештај о раду локалног омбудсмана је једини јавни документ у раду локалног омбудсмана, који је дужан поднети Скупштини општине до 15.марта текуће за претходну годину.

С тим у вези, а у складу са прописаном обавезом, на основу чл.23 Одлуке о локалном омбудсману Градске општине Врачар, („Сл.лист града Београда“, бр.88/19) подносим редован годишњи извештај о раду локалног омбудсмана ГО Врачар за 2021.годину.

Термини којима су у овом документу означена изабрана и постављена, одговорна лица, затим подносиоци притужби, грађани и држављани, изражени су у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе, у складу са начелима и прописима о родној равноправности.

НОРМАТИВНИ ОКВИР ДЕЛОВАЊА ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА

Локални омбудсман врши своју функцију на основу Устава, закона и других прописа и у свом раду придржава се начела правде и правичности.

Одлуком о локалном омбудсману Градске општине Врачар („Сл.лист града Београда“, бр.88/19), уређују се надлежност и овлашћења, начин поступања, избор и престанак дужности локалног омбудсмана ГО Врачар.

ГО Врачар је међу првим градским општинама која је препознавши значај ове институције, на седници Скупштине општине одржаној 24.12.2008.године донела Одлуку о заштитнику/заштитници грађана/грађанки, на којој седници је истовремено изабрана Заштитница грађана/грађанки ГО Врачар, чиме се сврстала у ред јединица локалне самоуправе које институционално штите права својих грађана, доприносе правној сигурности, као и развоју и заштити људских права.

На овај начин је ГО Врачар у пуној мери исказала своју приврженост формирању контролних институција које, у складу са реформским тенденцијама у нашем друштву, имају за циљ заштиту и унапређење законитости, правне сигурности и заштиту права и интереса грађана. То свакако заслужује похвалу, али са друге стране поставља стандард у виду обавезе будућег неговања и унапређења ове и сличних институција.

Надаље, Одлука о заштитнику/заштитници грађана/грађанки градске општине Врачар („Службени лист града Београда“, бр.56/08) примењивана је без икаквих измена и допуна у периоду дужем од десет година, међутим измена назива Заштитника/заштитнице грађана/грађанки у термин Локални омбудсман предвиђена Законом о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр.47/2018), као и доношење новог Статута ГО Врачар условили су потребу за доношењем нове одлуке којом се уређују надлежност и овлашћења, начин поступања, избора и престанка дужности локалног омбудсмана и његовог заменика.

Законом о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр.129/2007, 83/2014-др.закон, 101/2016-др.закон и 47/2018), у оквиру поглавља *Заштита локалне самоуправе*, одредбама чл.97 предвиђа се оснивање *Локалног омбудсмана* и прописује:

У јединици локалне самоуправе може се установити локални омбудсман који је овлашћен да независно и самостално контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе и јавних служби, ако се ради о повреди прописа и општих аката јединице локалне самоуправе.

Две или више јединица локалне самоуправе могу донети одлуку о установљавању заједничког локалног омбудсмана.

Надлежност и овлашћења, начин поступања и избора и престанка дужности локалног омбудсмана уређује се статутом и другим општим актом.

Статутом Градске општине Врачар („Сл.лист града Београда“ бр.77/19), одредбама чланова 64.- 66., прописује се следеће.

У Општини се установљава локални омбудсман који може имати заменика.

Локални омбудсман је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем Управе Општине и јавних служби чији је оснивач Општина, ако се ради о повреди прописа и општих аката Општине.

Локални омбудсман је самосталан и независан у вршењу своје функције и нико нема право да утиче на његов рад и поступање.

Локални омбудсман и заменик локалног омбудсмана не може бити члан политичке странке и не може обављати другу јавну функцију нити професионалну делатност, односно другу дужност или посао који би могао утицати на његову самосталност и независност.

Локалног омбудсмана бира Скупштина Општине на предлог више од једне трећине одборника, на време од пет година, већином гласова од укупног броја одборника.

Заменика локалног омбудсмана бира Скупштина Општине, на предлог локалног омбудсмана, под условима и по поступку предвиђеном за избор локалног омбудсмана.

Локални омбудсман и заменик може бити разрешен пре истека периода на који је изабран ако:

- нестручно и несавесно обавља своју функцију,*
- ако престане да испуњава услове из члана 64. став 4. овог статута,*
- ако буде осуђен за кривично дело.*

Предлог за разрешење локалног омбудсмана може поднети најмање једна трећина одборника Скупштине Општине, а предлог за разрешење заменика локалног омбудсмана може поднети и локални омбудсман.

Надлежност и овлашћења, начин поступања и избора и престанка дужности локалног омбудсмана и заменика локалног омбудсмана уређује се одлуком Скупштине Општине.

У складу са статутарним решењем и прелазним и завршеним одредбама којима је предвиђено да ће се акти Општине ускладити са одредбама статута у року од 60 дана од дана његовог ступања на снагу, на седници Скупштине градске општине Врачар одржаној 30.09.2019.год. донета је Одлука о локалном омбудсману градске општине Врачар („Сл.лист града Београда, бр.88“ од 01.10.2019.године). Одлука је ступила на снагу осмог дана по објављивању у службеном гласнику, када је престала да важи Одлука о заштитнику/заштитници грађана/грађанки градске општине Врачар („Службени лист града Београда“, бр.56/08).

У доношењу одлуке, која је сада у примени и којом се уређује поступање локалног омбудсмана, у великој мери усвојени су предлози из Модела одлуке о локалном омбудсману припремљеног од стране СКГО. Потребно је напоменути да учињене измене не представљају суштинске промене, већ само наглашавају независност и самосталност локалног омбудсмана у поступању као најважнији постулат који морају да поштују сви органи у ЈЛС.

У свом раду, локални омбудсман ГО Врачар поступа у складу са одредбама важеће Одлуке, међутим посао заштитника грађана схвата у најширем смислу, са идејом пружања помоћи угроженим грађанима и грађанкама, а у циљу афирмације стандарда „добре управе“.

ПОСТУПАЊЕ ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА

Притужбе

Свако ко сматра да су му актом, радњом или непоступањем Општинске управе, јавне службе или установе повређена права може се притужбом обратити локалном омбудсману, а то може учинити и преко одговарајућег удружења или организације.

Подносилац је дужан да пре подношења притужбе локалном омбудсману, покуша да заштити своја права у одговарајућем правном поступку.

Локални омбудсман, по правилу, неће поступати по притужби док претходно не буду исцрпљена сва правна средства.

Притужба неизоставно мора садржати назив органа на чији се рад односи, опис повреде права, чињенице и доказе који поткрепљују притужбу, податке о искоришћеним правним средствима и податке о подносиоцу притужбе.

Уколико притужба не садржи све потребне податке, локални омбудсман ће наложити да се иста допуни у одговарајућем року који сам одреди.

Притужба се подноси у писаној форми (укључујући све облике електронске комуникације) или усмено на записник, а за њено подношење се не плаћа никаква такса или друга накнада. Притужба се може поднети ако је од учињене повреде права грађана, односно последњег поступања или непоступања Општинске управе, јавне службе или установе протекло највише годину дана.

Претходне године, локалном омбудсману ГО Врачар поднето је 16 притужби, од чега је 7 притужби поднето од стране особа женског, а 9 од особа мушког пола. У једном случају притужба је поднета од стране стамбене заједнице, у једном преко старатеља, док у три притужбе подносиоци истовремено износе примедбе на већи број служби које сматрају одговорним за свој проблем. Грађани су протекле године у пет случајева притужбу поднели непосредно, доласком у канцеларију локалног омбудсмана, путем електронске поште поднето је седам притужби грађана, а четири притужбе поднето је телефонским путем .

На рад Одељења за инспекцијске послове поднете су две притужбе које се тичу примедби на рад професионалих управника. Локални омбудсман је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем општинске управе, јавних служби и установа чији је оснивач општина. Законом о становању и одржавању зграда прописује се вршење послова инспекцијског надзора комуналног инспектора јединице локалне самоуправе управника и професионалног управника, који контролише да ли исти испуњавају прописане обавезе и кажњава у случају утврђења неправилности у раду. Стога, локални омбудсман није овлашћен да контролише законитост рада изабраног управника зграде или професионалног управника, већ једино може, по обављеном инспекцијском надзору од стране комуналног инспектора испитати законитост његовог рада. У једном случају притужба је поднета против управника зграде због неизвршавања дужности, притужиоцу је предочено да је неопходно прво поднети пријаву Одељењу за инспекцијске послове као надлежној служби, па тек уколико грађанин не буде задовољан предузетим мерама и поступањем може се обратити локалном омбудсману.

У другој ситуацији, подносилац притужбе се жалио на рад и Одељења за инспекцијске послове и Одељења за имовинско-правне и стамбене послове, а због незадовољства радом професионалног управника. Наиме, према тврдњама подносиоца притужбе дотични професионални управник није изабран нити регистрован у складу са важећим прописима, доноси одлуке ван скупштине станара и свеобухватно крши закон. Истовремено су достављена и обраћања овог грађанина Удружењу професионалних управника, која су без одговора. По добијања изјашњења притужених одељења, да је професионални управник

уредно изабран и регистрован у одговарајућу евиденцију, као и да постоји одлука скупштине станара и сагласност Дирекције за имовину РС (за ситуацију која је једина била конкретно описана као спорна, остале тврдње да професионални управник крши закон, због паушалности не могу ни бити испитане), подносилац притужбе је био обавештен да се његове притужбе одбацују, са датим образложењем из изјашњења притужених одељења.

Подносилац притужбе се обратио локалном омбудсману изнова изражавајући незадовољство његовим поступањем, када је након извршеног увида у предмет установљено да подносилац притужбе није доказао да испуњава услове за стицање својства странке у поступку, и таквим пасивним држањем изгубио право да учествује у поступку и право на правни лек, услед чега поступак пред локалним омбудсманом није могућ.

Локалном омбудсману обратио се један грађанин, станар последњег спрата зграде, због потребне санације крова и опасности која постоји за његову породицу и имовину због прокишњавања и могућег контакта воде и електричних инсталација, где као одговорне означава професионалног управника и ЈП Градско стамбено, у чијем раду је по његовим тврдњама дошло до пропуста, односно до непоступања. У тренутку контактирања локалног омбудсмана, грађанин наводи како се осећа мирис паљевине и како је у стану са троје малолетне деце. Због хитности ситуације и потенцијалне опасности настанка штете по људе и имовину, локални омбудсман је замолио комуналног инспектора Одељења за инспекцијске послове да изађе на лице места и утврди ситуацију на терену као и да записнички констататује затечено стање. Грађанин је истовремено усмерен на друге службе које му у датој ситуацији могу пружити адекватнију помоћ од локалног омбудсмана.

Такође, услед незадовољства поступањем професионалног управника и Одељења за инспекцијске послове, локалном омбудсману се притужбом обратио грађанин са високим степеном инвалидитета, који је непокретан и услед декубитиса није у могућности да седи, због чега му је знатно отежано да присуствује скупштини станара зграде, те се осећа дискриминисано због свог здравственог стања. Истовремено наводи да му се онемогућава уградња рампе која би му могла омогућити излазак напоље, ван стана, и како није задовољан опцијом да његова супруга у његово име гласа на скупштини и предузима радње за његов рачун. Сви истакнути проблеми и незадовољства које притужилац истиче, суштински се могу подвести под могућу дискриминацију због здравственог стања, стога је притужилац упућен да се обрати Поверенику за заштиту равноправности, и истовремено да своје примедбе на професионалног управника прецизно изнесе и комуналном инспектору,

пошто се из његовог обраћања не може закључити да је то претходно чинио. Истом приликом, притужилац је изразио забринутост због једног стана у згради, у коме неколико година нико не станује, власник стана је преминуо, није му познато ко су наследници, а предметни стан има заједнички зид са његовим и постоји актуелан проблем са влагом, који њему као лицу болесном и од ангине пекторис представља озбиљну додатну тешкоћу. Поводом последњег, притужилац је упућен на центар за социјални рад, матичара и надлежни суд / јавног бележника за спровођење оставинског поступка.

У погледу рада Одељења за инспекцијске послове локалном омбудсману су се притужбом обратили станари једне стамбена заједница, због неуклањања нелегално постављене баште једног угоститељског објекта. Према њиховим тврдњама угоститељски објекат није могао добити потребну дозволу за постављање баште кафића јер они своју сагласност нису дали, шта више, приложена је одлука скупштине станара у којој се изричито наводи да се сагласност за постављање баште не даје. Овим поводом, локални омбудсман је од Одељења за грађевинске и комуналне послове затражио изјашњење о томе да ли је издата дозвола за постављање баште на датој локацији и добијен је одговор да је захтев власника угоститељског објекта одбијен. У одговору на притужбу, субјекат притужења доставља изјашњење да је донето решење о уклањању нелегално постављене баште и извештава о датуму за који је заказано принудно уклањање, а ради се о кратком року у односу на дан достављања одговора локалном омбудсману. Недуго за тим, представници стамбене заједнице су се изнова обратили локалном омбудсману са истим жалбеним наводима, поводом чега је тражено изјашњење притуженог одељења у ком је наведено да је приликом изласка на терен констатовано да је башта уклоњена. Овај вид поступања је у пракси могућ и представља ситуацију у којој локални омбудсман услед ограниченог деловања не може суштински помоћи притужиоцима, без обзира на основаност и оправданост њиховог захтева. Одредбе одлуке којом се регулише надлежност локалног омбудсмана прописују да уколико постоје недостаци у раду органа против кога је поднета притужба, локални омбудсман ће упутити препоруку или мишљење органу о томе како уочени недостатак треба отклонити. Међутим, с обзиром на то да у датој ситуацији контролисани орган формално нема пропуста у раду, локални омбудсман није имао услова да му упутити препоруку или мишљење.

Поводом рада истог угоститељског објекта поднета је притужба због пуштања гласне музике у касним вечерњим сатима и нелегалног проширивања дела објекта, односно

непоступања Комуналне милиције (чији припадници, по наводима станара, и када изађу на терен то буде знатно након тренутка пријаве, када локал више не ради, у ком моменту и сама пријава постаје беспредметна), и надлежне грађевинске инспекције, које су притужбе прослеђене Омбудсману града Београда као надлежном за испитивање законитости поступања поменутих служби.

На рад Одељења за општу управу и заједничке послове поднета је једна притужба грађанина због повреде бирачког права, тачније, како је грађанину ово право ускраћено јер није евидентиран у бирачки списак и не добија позиве за гласање, при ком обраћању је била уочљива изразита резигнираност. Провером је утврђено да наведено лице јесте уписано у бирачки списак, међутим због заштите података о личности, упућен је да се лично обрати Одељењу за општу управу и заједничке послове.

У односу на рад Одељења за имовинско-правне и стамбене послове поднета је притужба грађанина због поступка експропријације, међутим увидом у документацију утврђено је да проблем због кога се подносилац притужбе обраћа представља питање које је потребно решити на нивоу службе катастра непокретности. Наиме, за постојање имовинског проблема, притужилац је сазнао у поступку експропријације, па је као неука странка притужио на рад поменутог одељења, иако проблем није настао у поступку пред притуженим органом, већ датира од раније. Стога, ова притужба је одбачена јер се не ради о ствари из надлежности локалног омбудсмана ни Одељења за имовинско-правне и стамбене послове, а притужилац је упућен да се обрати служби РГЗ као надлежној или у крајњем случају, да покрене судски поступак у циљу решења свог проблема. Осим тога, грађанин се обратио локалном омбудсману са истим захтевом као и претходне године, те је притужба изнова одбачена, а грађанин још једном поучен о правним средствима и могућим начинима решавања његовог проблема.

Надаље, на рад поменутог одељења изнета је притужба због неизвршења решења о исељењу бесправно усељеног лица, које је према наводима притужиоца постало коначно, међутим утврђено је да у датом тренутку није још увек била заprimљена повратница као доказ да је бесправно усељено лице примило решење у коме му је остављен рок за добровољно поступање по решењу. Лице задужено за рад на овом предмету се усмено

обавезало да ће се приступити принудном исељењу у најкраћем року, наравно, када се стекну услови за то, односно уколико се лице само не исели, а посебно имајући у виду да поступак исељења траје већ јако дуго. С обзиром на то да се притужилац накнадно више није јавио локалном омбудсману, закључак је да је његовом захтеву удовољено.

Услед немогућности да исели закупца који не плаћа кирију нити дажбине у непокретности која је предмет закупа, подносилац притужбе се обратио локалном омбудсману за помоћ, где је добио усмерење на Одељење за имовинско-правне и стамбене послове као алтернативу судском поступку. У консултацијама са начелником поменутог одељења добијена је информација да у конкретном случају не би било донето решење о исељењу, јер по ставу којим се воде у раду, једнострано раскинут уговор о закупу не значи да нема правног основа, већ да постоји, али је споран, са чим се локални омбудсман није сложио, међутим простора за реакцију локалног омбудсмана није било, јер подносилац притужбе није хтео да поднесе ни захтев надлежном одељењу о коме би била донета одлука, а потом по свој прилици поднета жалба, наводећи како је уморан од свега. Према одредбама Одлуке о локалном омбудсману ГО Врачар, подносилац је дужан да пре подношења притужбе локалном омбудсману, покуша да заштити своја права у одговарајућем правном поступку, а да локални омбудсман неће поступати по притужби док претходно не буду исцрпљена сва правна средства. Стога, у овој ситуацији није постојало услова за реакцију локалног омбудсмана, посебно имајући у виду да се ради о приватноправном односу и личном интересу.

На рад Одељења за грађевинске и комуналне послове није било поднетих притужби, али је локални омбудсман, по службеној дужности, покренуо поступак поводом опште познатог случаја урушавања зграде на територији општине, приликом ископавања темеља у поступку изградње новог грађевинског објекта. Ово право локални омбудсман заснива на важећој одлуци, чијом одредбом је овлашћен на поступање *ex officio* када постоји сумња о постојању кршења права грађана. Стога се локални омбудсман обратио поменутом општинском одељењу ради изјашњења о постојању одговарајуће грађевинске дозволе за изградњу објекта, односно да ли су били испуњени прописани услови за њено издавање. Субјект контроле је локалном омбудсману доставио одговор наводећи да је грађевинска дозвола уредна издата, прибављени локацијски услови чему је претходила верификација идејног решења Комисије за планове Скупштине града Београда, као и да је извршена

пријава радова, те да је Одељење за грађевинске и комуналне послове у свему поступало у складу са законом и важећим правним нормама.

У раду локалног омбудсмана протекле године евидентирано је обраћање грађанина који је притужио на рад писарнице, наводећи у телефонском разговору како му је предмет изгубљен и да га не могу пронаћи у архиви. Овим поводом са притужиоцем је договорен термин за састанак на који је требао доћи са свом документацијом коју има у поседу, ради прецизирања његовог захтева, међутим у заказано време притужилац се није појавио, нити се након тога обраћао локалном омбудсману.

И протекле године, забележено је обраћање исте особе као и у години која је претходила, са истоветним захтевом, наиме, реч је о станару зграде са територије општине Врачар који је контактирао локалног омбудсмана у циљу изражавања нездовољства због неиспуњења предизборног обећања општинског руководства, под чим се подразумева кречење зграде и постављање осветљења у гаражи. Овим поводом локални омбудсман разговарао је са Замеником председника општине од кога је добијено изјашњење да је због наступеле епидемиолошке ситуације морало доћи до привремене обуставе испуњења захтева овог типа, као и да је неопходно да се достави нови захтев од стране управника зграде, када се настави спровођење акције на територији општине.

Сматрајући да је дошло до дискриминације, једна мајка је поднела притужбу према Предшколској установи „Врачар“. Наиме, предмет притужења тиче се уписа детета у јаслице и навода да су деца рођена у једном делу календарске године дискриминисана, а истовремено и мајке јер не могу бити уписана у вртић када напуне годину дана, већ у септембру. Притужиљу, која је, узгред буди речено, самохрана мајка узнемирило је ово сазнање, с обзиром на то да мајци истиче породилско боловање са навршених годину дана детета, када ће морати да почне да ради. У контакту са директорком ПУ „Врачар“ ради изналажења решења, директорка је показала изразиту предусретљивост и ближе појаснила процедуру уписа деце у јаслице, након чега се стекао утисак да је дошло до неразумевања на страни притужиље. Локални омбудсман је позвао притужиљу и дао јој потребна упутства поводом уписа са напоменом да се може јавити директорки (што је био и директоркин предлог) и наравно локалном омбудсману, уколико буде било потребе.

На рад Одељења за послове озакоњења објеката, Одељење за друштвене делатности и пројекте, као и Одељење за буџет, финансије и набавке није било поднетих притужби грађана.

У претходној години није било притужби грађана на поступање начелнице Општинске управе.

У току протекле године поднете су три притужбе грађана на рад Пореске управе, чије поступање је предмет контроле Заштитника грађана РС, међутим грађани услед непознавања правне регулативе, или могуће заблуде због чињенице да се канцеларије Пореске управе физички налазе у згради ГО Врачар, локалног омбудсмана препознају као адресу којој се обраћају за помоћ.

Поједини захтеви грађана јесу били основани, али им је удовољено искључиво захваљујући предусретљивости и разумевању ситуације од стране запослених у ПУ. Дакле, у овој ситуацији, одступило се од формализма и уступања предмета надлежном Заштитнику грађана, јер би такво поступање неминовно, између осталог, довело до протока времена, а ово по правилу, до додатних трошкова, након чега врло често реакција и констатација незаконитости од стране омбудсмана или заштитника грађана за појединца осим евентуалне моралне сатисфакције нема практичног значаја. Актуелан проблем изискује решење, стога је правовремено реаговање од изузетног значаја, а инсистирање на формализму у појединим ситуацијама може обесмислити суштину постојања института локалног омбудсмана, због чега увек треба бити свестан реалних животних околности и настојати да се легитимне потребе грађана задовоље и пружити помоћ у остварењу права које закон грађанима признаје.

У једном случају поднета је притужба на рад Сектора јавних прихода за подручје градских општина – Одељење Врачар због разрезивања еко-таксе за 2021. годину, за шта по наводима подносиоца притужбе (особа са собом није имала доказ) није било основа јер је почетком наведене године дошло до замрзавања предузетничке радње. Локални омбудсман се одмах обратио надлежнима из одељења, који су показали пуно разумевање ситуације, посебно

имајући у виду да формално нису у јурисдикцији локалног омбудсмана, те су утврдивши да је дошло до грешке у разрезивању, сторнирали обавезу.

Важећом Одлуком прописано је да локални омбудсман неће поступати по притужби док не буду исцрпљена сва правна средства у одговарајућем поступку, с тим што му је дата могућност да направи изузетак и да покрене поступак и пре него што су исцрпљена сва правна средства, ако би подносиоцу била нанета ненадокнадива штета или ако оцени да је дошло до грубог кршења правила етичког понашања запослених у Општинској управи, јавној служби или установи. У претходној години локални омбудсман није нашао да има основа за коришћењем овог овлашћења ни у једном од обраћања грађана.

Остала обраћања грађана локалном омбудсману

Грађани се локалном омбудсману обраћају и са захтевима и жалбама која нису притужења у класичном смислу, већ се ради о разноврсним питањима правне природе за која настоје да пронађу решење.

Један грађанин Врачара се обратио за помоћ локалном омбудсману, жалећи се на поступање јавних извршитеља. Наиме, овом лицу се по основу три извршна поступка наплаћују одређени износи из пензије, без поштовања законског минимума прописаног одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу, који не сме бити предмет извршења, јер се тиме угрожава основна егзистенција појединца. Овим поводом, а посебно имајући у виду да се ради о правној неурој странци и лицу коме је очигледно потребна помоћ и подршка, локални омбудсман се обратио Комори јавних извршитеља са подацима о јавним извршитељима и бројевима предмета, ради утврђивања пропуста и предузимања одговарајућих мера, а у циљу обезбеђења несметаног уживања законског минимума прихода грађанина који није подобан да буде предмет извршења.

Надаље, због непријатне ситуације, а слободно се може и рећи и малтретирања, коме је било изложено неколико врачарских породица са локације на коју спорадично долазе неидентификована лица и приређују различите нелагодности грађанима, представници општинског руководства, начелник Одељења за инспекцијске послове, представници МУП-а, ПС Врачар, Комуналне милиције, санитарне инспекције, Омбудсман града Београда и локални омбудсман у више наврата су се састали у циљу усклађеног заједничког деловања. Према последњим информацијама, у вези овог случаја покренути су одговарајући судски поступци.

Надаље, због санирања оштећења на фасади зграде, која представљају опасност по пролазнике, а у циљу осигурања зграде, локалном омбудсману се обратио заступник у осигурању. Исти је упућен на ЈП Градско стамбено.

Неретко, грађани се обраћају локалном омбудсману са питањима која су класичне грађанско-правне природе, нпр. имовинскоправни или спорни односи са комшијама, за које уколико нема могућности мирног решења, једина солуција је судски поступак. На крају обављених разговора, у већини случајева, закључује се да грађани то већ знају, али вероватно због недостатка финансијких средстава, и генерално нерадог упуштања у судски поступак, они се обраћају локалном омбудсману тј. Општини, са аргументом да станују на територији ГО Врачар, и очекивањем да им се проблем реши. У таквим случајевима грађанима се предочава могућност обраћања Служби за бесплатну правну помоћ у оквиру општине, као и да локални омбудсман нема законом предвиђених механизма нити ингеренција за поступање у оваквим случајевима.

И протекле године забележена су обраћања грађана са питањима у вези одржавања ЗОО хигијене, а које питање је према важећој Одлуци у надлежности Комуналне милиције.

Протекла година, као и она која јој је претходила, биле су у знаку пандемије у којој су се и грађани и институције сусрели са ситуацијом да је приоритет био сачувати здравље и животе људи, а потом да се у датим околностима испоштују достојанство и задовоље елементарна права грађана. Прошла година је била година привикавања на нови начин живота и рада у новонасталим околностима, међутим и даље је велики број активности морао бити одлаган за друге термине. На рад локалног омбусмана ова ситуација се одразила повећаним обраћањима грађана телефонским и електронским путем.

- Конференција „Актуелна питања из праксе локалних омбудсмана у Републици Србији“, одржана у Вршцу у периоду од 29.09. до 01.10.2021.године, у организацији Удружења омбудсмана Републике Србије и Мисије ОЕБС-а у Србији, са учешћем представника институције Заштитника грађана Републике Србије. Уједно је разматрана реализација и предузимање даљих активности на спровођењу Акционог плана за промоцију институције локалног омбудсмана у јединицама локалних самоуправа у Републици Србији у којима иста није установљена. Овом приликом одржана је и редовна Скупштина Удружења омбудсмана Републике Србије;
- Промоција документарног филма „Језик и стварност“ и дискусија о родно осетљивом језику, одржана у Југословенској кинотеци дана 26.10.2021.године уз учешће Маје Мићић, представнице одељења за демократизацију Мисије ОЕБС-а у Србији, поверенице за заштиту равноправности Бранкице Јанковић и Оливере Милош Тодоровић, ауторке филма;
- Радионица о сукобу интереса у организацији Агенције за спречавање корупције и USAID Пројекта за одговорну власт (GAI) одржана 30.11.2021.године путем ЗООМ платформе на тему Законске регулативе и практичне примене нових смерница о сукобу интереса са акцентом на томе на који начин идентификовати настанак сукоба интереса, јавне функције и делатности које треба избегавати, као и шта учинити у ситуацијама сукоба интереса или се дође до сазнања да је повезано лице у сукобу интереса;
- Стручна радионица одржана у Шапцу у периоду од 07.12. до 09.12.2021.године у организацији Удружења омбудсмана Србије и ОЕБС мисије за Србију, на тему израде припреме нацрта **новог Закона о локалним омбудсманима** и примене Закона о родној равноправности кроз улогу локалног омбудсмана;
- Састанак одржан 20.12.2021.године преко ЗООМ платформе, а у вези наставка рада на Нацрту новог Закона о локалним омбудсманима;
- Учешће у обуци „Етика и интегритет“ у организацији Агенције за спречавање корупције 12.12.2021.године, након чега је, у складу са законском обавезом органа

јавне власти, Агенцији достављен Извештај о спровођењу обуке дана 20.01.2022.године.

Комитет правника за људска права YUCOM, уз подршку тима Уједињених нација за људска права у Србији као резултат заједничког пројекта у току 2021 године, уз подршку Програма за редовну техничку сарадњу Канцеларије Високе комесарке за људска права УН(ОХЦХР) у Женеви, израдио је два водича за олакшано остваривање права на бесплатну правну помоћ - **Бесплатна правна помоћ - водич за градске и општинске управе** и **Како да остварите право на бесплатну правну помоћ - практични водич за грађане**. Оба приручника достављена су локалном омбудсману ГО Врачар.

ЗАКЉУЧАК

У свом поступању, било по притужби или обраћању грађана са проблемом који нема карактер притужења, локални омбудсман се водио целисходношћу и проактивним приступом је настојао да помогне грађанима у остварењу и заштити основних људских права и слобода и у изналагању решења за постојећи проблем грађана.

Не постоје право и слобода грађана који су изузети из заштитне, контролне и унапређујуће улоге Заштитника грађана, односно локалног омбудсмана.

Локалном омбудсману, као корективном фактору управе је дато да испитује етичност, савесност, непристрасност, сврсисходност, делотворност, поштовање достојанства странке и остале особине које треба да карактеришу добру управу какву грађани с пуним правом очекују од оних које као порески обвезници плаћају.

У периоду који је обухваћен предметним Извештајем, није било проблема у комуникацији са субјектима контроле, напротив, начелници одељења и остали запослени су сарађивали са

локалним омбудсманом и исказивали спремност и вољу да зеједнички реше проблеме грађана.

Поступање лишено бирократских формалности и доступност грађанима су окоснице на којима локални омбудсман ГО Врачар темељи своје функционисање. Пракса је показала да не мали број животних ситуација грађана захтева тренутно реаговање локалног омбудсмана, јер једино тада оно има смисла.

Потреба ефикасног рада управе у решавању предмета је трајна, као и обавеза поштовања свих начела утврђених Кодексом понашања запослених у општинској управи градске општине Врачар, јавним предузећима, установама и организацијама чији је оснивач градска општина Врачар, а нарочито примена начела делотворности и начела поштовања достојанства странке.

Локални омбудсман градске општине Врачар и убудуће ће се залагати за поштовање, унапређење и заштиту права и интереса грађана.

У Београду, фебруар 2022.године.

**ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ВРАЧАР**

Јефимија Галић